

ចំណុចដែលម្ចាស់សត្វចិញ្ចឹមគួរយល់ដឹងអំពីជំងឺអុតស្វា (Monkeypox)

1. តើអ្វីទៅជាជំងឺអុតស្វា?

ជំងឺអុតស្វាជាប្រភេទជំងឺឆ្លងដែលបង្កឡើងដោយមេរោគ កម្រិតខ្លាំងដែលហៅថា មេរោគអុតស្វា ឬជាភាសាអង់គ្លេសហៅថា Monkeypox ។ មេរោគប្រភេទនេះ ជាប្រភេទមេរោគ ឆ្លងពីសត្វ ហើយវាក៏អាចរីករាលដាល តាមរយៈការឆ្លងរវាង មនុស្សនិងសត្វ ក៏ដូចជារវាងសត្វនិងសត្វផងដែរ។ អ្នកជំងឺដែលបានឆ្លងជំងឺ អុតស្វាមានចេញរោគសញ្ញាដូចជាក្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល ឈឺសាច់ដុំ ហើមកូនកណ្តុរ និងកន្ទួលដែលមានពងបែក។ យោងតាមព័ត៌មានបច្ចុប្បន្នអំពីជំងឺនេះ កម្រិត ហានិភ័យចំពោះប្រជាជននៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ។ ចំពោះបុគ្គលដែលអាច នឹងមានរោគសញ្ញាជំងឺអុតស្វា ដូចជាកន្ទួល ឬដំបៅ គួរតែទំនាក់ទំនងទៅកាន់ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់ពួកគេដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃកម្រិតហានិភ័យ។

2. តើជំងឺអុតស្វារីករាលដាលតាមរយៈអ្វីខ្លះ?

ជំងឺអុតស្វារីករាលដាលតាមរយៈទំនាក់ទំនងផ្ទាល់និងប្រយោលជាមួយនិងមនុស្ស ឬសត្វដែលមានផ្ទុកជំងឺនោះ ឬតាមរយៈសម្ភារដែលមានការប៉ះពាល់ទៅនឹងមេរោគ។ វាអាចចូលទៅក្នុងខ្លួនមនុស្សបានតាមរយៈភ្នែក ច្រមុះ មាត់ ដំបៅស្បែក ឬផ្លូវដង្ហើម។ មេរោគនេះអាចឆ្លងកាត់មនុស្សតាមរយៈដំណាក់ទឹកក្នុងបរិយាកាស (ដូចជាការទំនាក់ទំនងទល់មុខគ្នារយៈពេលយូរ) ការប៉ះពាល់ផ្ទាល់ទៅនឹងស្បែក ឬកន្លែងដែលចេញពងទឹកបែក និងការប៉ះពាល់ប្រយោលទៅនឹងសម្ភារដែលមានការប៉ះពាល់នឹងមេរោគ (ដូចជា ខោអាវ កម្រាលពូក ឬស្រោម ខ្នើយជាដើម)។ មេរោគនេះអាចឆ្លងពីសត្វទៅមនុស្សតាមរយៈការខាំ ឬខ្លាច ការបរិភោគសាច់មិនឆ្អិន ការប៉ះ ពាល់ផ្ទាល់ទៅនឹងស្បែក ឬកន្លែងដែលចេញពងទឹកបែក និងការប៉ះពាល់ប្រយោលទៅនឹងសម្ភារដែលមានការ ប៉ះពាល់នឹងមេរោគដូចជាកម្រាលពូក ឬស្រោមខ្នើយជាដើម។

3. តើសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកអាចនឹងឆ្លងជំងឺអុតស្វា ឬទេ?

ពពួកសត្វសត្វកកែរ (រួមមានដូចជា សត្វកណ្តុរ សត្វកំប្រុក សត្វឆ្កែ Prairie) នឹងទន្ទាយត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាពពួកសត្វដែលងាយ និងឆ្លងមេរោគ។ ចំពោះពពួកនៃប្រភេទសត្វទាំងអស់ដែលអាចនឹងឆ្លងមេរោគ អុតស្វានៅមិន ទាន់អាចកំណត់បាននៅឡើយ តែទោះជាយ៉ាងណា ចំពោះពពួកប្រភេទសត្វព្រៃ និងសត្វស្រុក (ដូចជាសត្វឆ្កែ និងសត្វឆ្កា) ក៏អាចនឹងងាយឆ្លងមេរោគផងដែរ។ ជាងនេះទៅទៀត សត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកនឹងមិនឆ្លង ជំងឺអុតស្វាឡើយបើសិនជា គ្មានការប៉ះពាល់ទៅនឹងមនុស្ស ឬសត្វដទៃដែលមានផ្ទុកមេរោគនោះទេ។

4. តើចំពោះសត្វចិញ្ចឹមវិញអាចនឹងចេញរោគសញ្ញាអ្វីខ្លះ?

រោគសញ្ញានៃជំងឺអុតស្វាអាចនឹងមានភាពខុសគ្នាអាស្រ័យទៅតាមប្រភេទសត្វ ដែលឆ្លង។ យ៉ាងណាមិញ រោគសញ្ញាអាចមានដូចជា ភាពស្លុកស្លឹង ការចុះថយ ចំណង់អាហារ ក្រុនក្តៅ ភ្នែកឡើងបាយ ហើមកូនកណ្តុរនៅអវៈយវៈខាងមុខ និងក្រោយ និងចេញកន្ទួលដុំ ឬកន្ទួលពងបែកទឹក។

5. តើអ្នកគួរធ្វើអ្វីបើសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកបានប៉ះពាល់ទៅនឹងជំងឺអុតស្វា?

ប្រសិនបើសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកទំនោងជាបានប៉ះពាល់នឹងជំងឺអុតស្វា ប៉ុន្តែមិនឃើញ ចេញរោគសញ្ញាទេ អ្នកគួរតែពិនិត្យតាមដានរោគសញ្ញា។ ប្រសិនបើអ្នកសង្ស័យ ថាសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកបានប៉ះពាល់ទៅនឹងមនុស្ស ឬសត្វដែលមាន ផ្ទុកជំងឺអុតស្វា សូមទំនាក់ទំនងទៅ នាយកដ្ឋានសុខភាពសាធារណៈបសុព្យាបាល (Veterinary Public Health) ដើម្បីពិភាក្សាអំពីវិធានការរក្សាសុវត្ថិភាពនិងទប់ស្កាត់ហានិភ័យ។

សារសំខាន់ៗ

ជំងឺអុតស្វាជាប្រភេទជំងឺ ដែលឆ្លងពីសត្វ និងអាច រីករាលដាលរវាងមនុស្ស និងសត្វ។

សម្រាប់បច្ចុប្បន្នភាព ហានិភ័យចំពោះប្រជាជន និងសត្វនៅមានកម្រិតទាប នៅឡើយ។

ប្រសិនបើសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នក បានប៉ះពាល់ជាមួយនិងមនុស្ស ឬសត្វដែលមានជំងឺអុតស្វា សូមទំនាក់ទំនងទៅកាន់ នាយកដ្ឋានសុខភាពសាធារណៈ បសុព្យាបាល (Veterinary Public Health) តាមរយៈលេខ 213-288-7060 ឬតាមរយៈគេហទំព័រ vet@ph.lacounty.gov ។

ចំណុចដែលម្ចាស់សត្វចិញ្ចឹមគួរយល់ដឹងអំពីជំងឺអុតស្វា (Monkeypox)

6. តើអ្នកគួរធ្វើអ្វីខ្លះប្រសិនបើអ្នកគិតថាសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកមានជំងឺអុតស្វា?

ហានិភ័យចំពោះសត្វនៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ។ ទោះជាយ៉ាងណា ប្រសិនបើសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកបានប៉ះពាល់ទៅនឹងសត្វ ឬមនុស្សដែលឈឺ ហើយកំពុងតែចេញរោគសញ្ញាជំងឺអុតស្វា សូមធ្វើតាមការណែនាំដូចខាងក្រោម៖

គ្រូ:

- ទំនាក់ទំនងទៅកាន់នាយកដ្ឋាន សុខភាពសាធារណៈបសុព្យាបាល (Veterinary Public Health) តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ 213-288-7060 ឬចូលទៅកាន់គេហទំព័រ vet@ph.lacounty.gov ។
- ដាក់សត្វនោះនៅដោយឡែកពីមនុស្ស និងសត្វដទៃទៀត (ដាក់ឱ្យនៅបន្ទប់ដោយឡែក)។
- លាងដៃរបស់អ្នកជាមួយនឹងសាប៊ូនិងទឹក និង/ឬ ទឹកអនាម័យលាងដៃដែលមានជាតិអាល់កុល បន្ទាប់ពីបានប៉ះពាល់ជាមួយនឹងសត្វ និងរបស់របរផ្សេងៗដែលអាចនឹងប៉ះពាល់នឹងមេរោគ។
- លាងសម្អាត និងសម្អាតមេរោគលើផ្ទៃ ឬកម្រាលនានាបន្ទាប់ពីបានប៉ះពាល់ ឬប្រើរួច។ សារធាតុសម្អាតមេរោគប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះភាគច្រើន (ឧ៖ ល្បាយធ្វើឱ្យស) មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រឆាំងនឹងជំងឺអុតស្វា។
- ទំនាក់ទំនងទៅពេទ្យសត្វរបស់អ្នកដើម្បីពិភាក្សាអំពីរោគសញ្ញារបស់សត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកប្រសិនបើអ្នកគិតថាសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកឈឺ ឬត្រូវការការថែទាំ។

កុំ:

- កុំ យកសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យសត្វដោយមិនបានហៅទូរស័ព្ទទៅពិភាក្សាជាមុនអំពីករណីសង្ស័យមានជំងឺអុតស្វា។
- កុំ ទុកសត្វចិញ្ចឹមរបស់អ្នកចោលនៅទីជម្រកសត្វ។ កុំ ប្រលែងសត្វរបស់អ្នកឱ្យចូលទៅក្នុងព្រៃ។ ប្រសិនបើវាឆ្លងមេរោគ ជំងឺនេះអាចនឹងរីករាលដាលដល់សត្វនិងមនុស្សដទៃទៀត។ វាជាការសំខាន់ក្នុងការទប់ស្កាត់ជំងឺនេះមិនឱ្យឆ្លងបន្តទៅទៀត។

ធនធានបន្ថែម:

មជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រងនិងទប់ស្កាត់ជំងឺឆ្លង (CDC) ។ ជំងឺអុតស្វា ទូទៅ

<https://www.cdc.gov/poxvirus/monkeypox/index.html>

មជ្ឈមណ្ឌលរក្សាសន្តិសុខស្បៀង និងសុខភាពសាធារណៈ (CFSPH) សំណួរដែលបានសួរជាញឹកញាប់អំពីជំងឺអុតស្វា

<https://www.cfsph.iastate.edu/Factsheets/pdfs/monkeypox.pdf>